

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

28.02.2022

Vår ref:

2021/11143

Deres dato:

Deres ref:

PORSANGER KOMMUNE
Postboks 400
9712 LAKSELV

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hans Ivar Hortman, +4778950310

Skadefellingstillatelse på én gaupe i Børselv, Porsanger kommune 26022022 - 07032022

Vi viser til midlertidig skadefellingstillatelse på 1 gaupe gitt per e-post 25.02.2012 og til vedtak om skadefelling gitt 04.02.2022 på 1 gaupe i område rundt Reakčunvarri i Porsanger kommune. Statsforvalteren viser også til skadefellingstillatelse gitt på en gaupe i Porsanger kommune i perioden 11.01.2022-19.01.2022 og felling av en hanninggaupe på samme skadefellingstillatelse den 14.01.2022. Siden skadefellingstillatelsen ble gitt 04.02 er det levert inn 32 reinkadaver, 8 av disse er ikke undersøkt / eller fått oppdatert status i rovbaser, mens 17 av de 24 resterende er dokumentert gaupe. Av disse 17 er 3 kadaver dokumentert drept av gaupe rett før helgen. Disse har ikke fått oppdatert status i rovbaser per nå. Det har ikke lyktes å felle gaupa og skadesituasjonen har ikke stoppet, derfor har Statsforvalteren gjort en vurdering av en ny skadefellingstillatelse. Statsforvalteren fatter slikt

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på 1 -én- gaupe i nærmere avgrenset område i Porsanger kommune. Tillatelsen gis til Porsanger kommunale skadefellingslag og gjelder i perioden 26.02.2022-07.03.2022. Tillatelsen gjelder innenfor nærmere angitte vilkår.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Statsforvalteren dispensasjon fra «Forskrift om Bihkkacohkka naturreservat» og «Forskrift om Børselvdalen naturreservat» sin vernebestemmelse nummer 4, til å kunne ferdes med snøskuter i Bihkkacohkka og Børselvdalen naturreservat som del av det helhetlige fellingsområdet. Eventuell motorferdsel innenfor naturreservatene vurderes å ikke påvirke verneverdiene eller være i konflikt med de øvrige vernebestemmelsene i «Forskrift om Bihkkacohkka naturreservat» og «Forskrift om Børselvdalen naturreservat».

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Følgende personer inngår i skadefellingslaget:

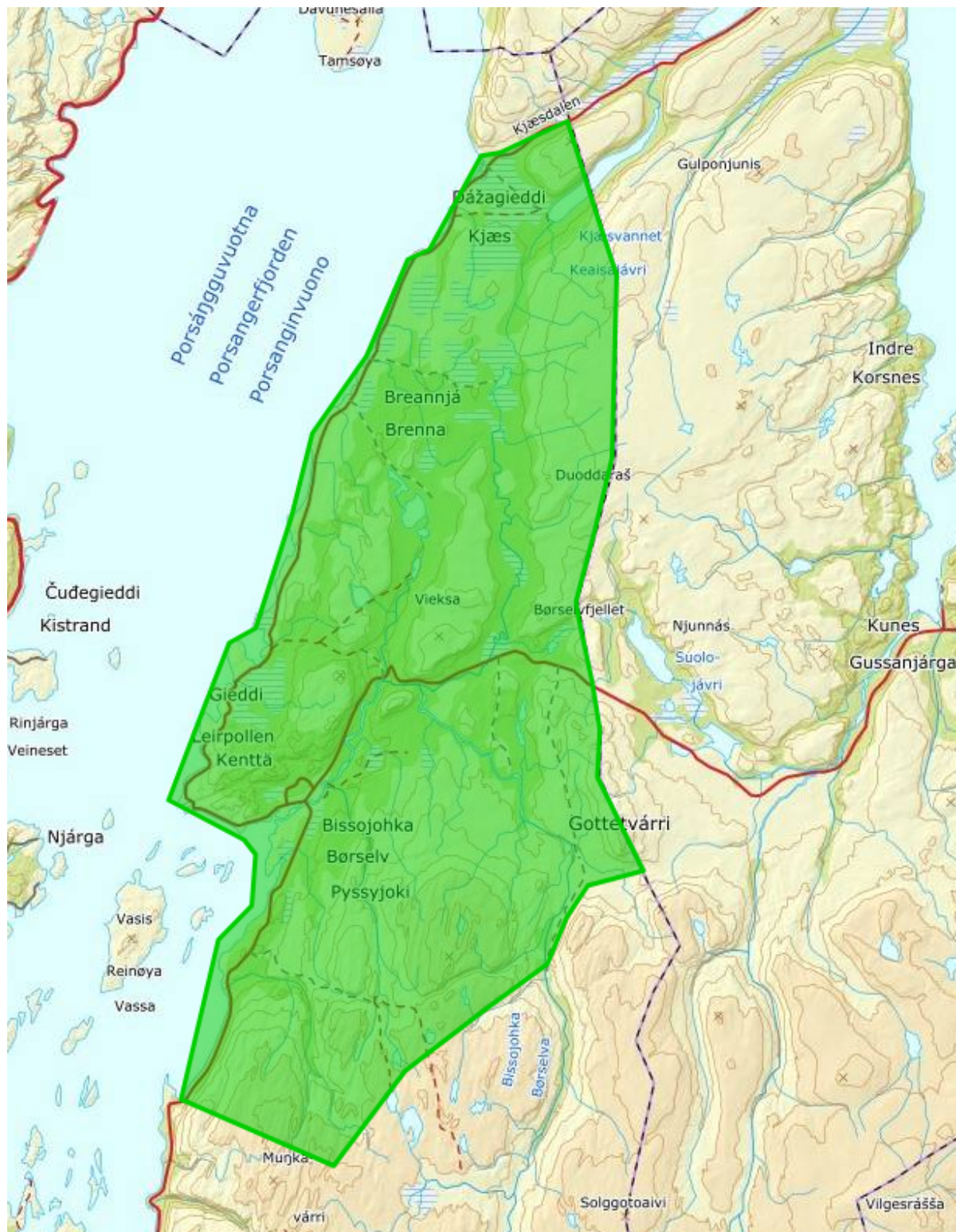
- Kurt Roger Pedersen (skadefellingsleder)
- Porsanger kommunale skadefellingslag

2. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmene på fellingslaget er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

3. Krav til våpen/ammunisjon: Hagle kan benyttes ved felling av gaupe. Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på gaupe skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil og anslagsenergien skal være minst 980 joule (100 kgm) målt på 100 meters avstand, E100.

4. Avgrensning av fellingsområdet: Grønt felt viser skadefellingsområdet for gaupe, som er i Porsanger kommune og strekker seg sørover fra fylkesvei 8060 mot Veidnes, forbi Čáhppiljohka og avsluttes med Roddenesbukta (Roddenjárgohppi) og østover langs med høyspentlinjen som går nordøst mot kommunegrensen.

5. Motorferdsel innenfor naturreservatene Bihkkacohkka og Børselvdalen skal begrenses så langt som mulig, uten at det står til hinder for fellingsoppdraget.
6. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.
7. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder.
8. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Felling kan ikke rettes mot gaupeindivider som opptrer sammen.
9. Tillatelsen gjelder fra og med 26.02.2022 til og med 07.03.2022.
10. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 901 24 568 / 916 22 000 og til Statsforvalteren ved første anledning i arbeidstiden.
11. For å sikre effektivitet ved fellingsforsøket gir Statsforvalteren dispensasjon til innmeldte deltakere i fellingslaget, fra deler av reglene i viltlovens § 21 bokstav b og c. Dette betyr at snøskuter kan benyttes til å lokalisere gaupe, og ringe inn dyr. Bruk av skuter til forfølgelse er ikke lov. Det er ikke tillatt å løse skudd på eller over offentlig vei. *(Hjemmel for at Statsforvalteren slik kan sette til side regler som ellers gjelder er gitt i Forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 tredje ledd jamfør Ot.prp. nr. 37 (1999-2000), kapittel 4.1 og 4.4).* I tillegg må det innhentes tillatelse fra motorferdselloven fra den/de aktuelle myndigheter.
12. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre gaupe under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet gaupa. Vedkommende plikter å forvise seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.
13. Medlemmer på fellingslaget, må for å kunne bruke snøskuter, ha tillatelse til bruk av snøskuter jf. motorferdselloven med forskrifter.
14. Jf. § 22-8 i våpenforskriften skal skytevåpen under transport være tomt for ammunisjon, og nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.
15. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.
16. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt gaupe skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.
17. Ved evt. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Rammer for skadefellingen

Skadefellingen administreres av Porsanger kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Statsforvalteren gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 7 personer og 10 dager og en døgnsum på 1600 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 112 000 kroner. I tillegg vil feriepengene bli dekket av Statsforvalteren. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggsskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Statsforvalteren til kommunen kan ikke overskride de rammer som fremgår av vedtaket. Miljødepartementet har fastsatt en døgnsum på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full sum på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

Rapportering av fellingsforsøk

For det enkelte fellingsforsøk skal det legges inn rapport i Elektronisk søknadssenter. Lenke til rapporteringen i Elektronisk søknadssenter er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no).

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner:

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggsskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer vedlagt, fra alle deltagerne i skadefellingslaget. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Bruk av bil/skuter dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt med skuter utenfor løyper, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt. Kost/matpenger, tapt arbeidsfortjeneste eller betaling/godtgjørelse for oppdraget dekkes ikke.

Søknaden

Vi viser til tillatelse for skadefelling gitt 04.02 i sin helhet og viser til ny informasjon om kadaver og dokumentasjon av skadesituasjonen gjengitt i første avsnitt under Statsforvalterens vurderinger.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 13, jf. også § 4 første ledd bokstav h og § 9. Vedtak om skadefelling kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I brev av 15.02.2022 om *Kvote for betinget skadefelling av gaupe 2022*, ble Statsforvalteren i Troms og Finnmark gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling, innenfor en kvote på tre gauper i tidsrommet 16.02.2022 – 31.05.2022. Denne kvoten er ikke belastet.

Søknader om skadefelling av gaupe behandles av Statsforvalteren innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr.

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Bestandssituasjonen for gaupe

I 2021 fant Rovdata at det var 6 familiegrupper i Troms og Finnmark, hvorav to i Finnmark.

I 2022 er det registrert avgang på 2 voksne hanngaupe i Troms og Finnmark. I 2021 er det registrert en avgang på 8 gauper i Troms og Finnmark, derav tre voksne, hvorav en hunn i Finnmark. Blant de fem i Troms var det tre voksne, hvorav to hunndyr. I 2020 var det en avgang på 6 gauper, fire i Finnmark og to i Troms. De to i Finnmark var voksne hunner. Blant de fire i Finnmark var det tre voksne hvorav en hunn. Region 8 har altså en kjent avgang på seks voksne hunngauper siden 1.1.2020.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén m.fl. 2002, Andersen m.fl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen m.fl. 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunndyr per familiegruppe, totalt 1.27 dyr per familiegrupper (Nilsen m.fl. 2011).

Prognose for antall familiegrupper med gaupe i region 8 i 2022, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2021 viser at mest sannsynlig vil være 8,2 familiegrupper i 2022, med 75 prosent usikkerhetsintervall mellom 5,0 og 11,4 familiegrupper. Etter kvotejakta 2021 er det felt 3 gauper i region 8, en voksen hunn i Kvænangen, en voksen hann i Porsanger og en voksen hann i Tana.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konflikten og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Statsforvalterens vurderinger

Området hvor det søkes om skadefelling ligger i B-området for gaupe, hvor alle skadene har skjedd. Fra senteret for skadeområdet til A-området for gaupe er det ca. 3,5 km. Det er derfor grunn til å anta at gaupa eller gaupene bruker både A- og B-området, derfor er fellingsområdet dratt inn i A-området. Dette er et beiteområde for tamrein, og det er viktig da beiten her er gode. I tidsperioden 03.01 – 25.02 er 103 kadaver levert til undersøkelse i anvist skadefellingsområde, 76 er dokumentert drept av gaupe. 1 av kadavrene er dokumentert drept av ukjent fredet rovvilt og 26 står med ukjent dødsårsak. 3 av de 76 dokumenterte kadavrene ble levert inn like før helgen og ble alle dokumentert drept av gaupe. Alle kadavrene er funnet i området rundt Reakčunvarri, og vestover mot Holmfjord, innen en radius på ca. 5 km. Statsforvalteren vurderer at videre skadepotensial er stort.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Statsforvalteren har vurdert at en eventuell motorferdsel i Bihkkacohkka naturreservat og Børselvdalen naturreservat ikke vil påvirke verneverdiene eller være i konflikt med de øvrige vernebestemmelsene i «Forskrift om Bihkkacohkka naturreservat» og «Forskrift om Børselvdalen naturreservat». Den mulige aktiviteten dispensasjonen vil medføre er snøskuter som sporer gaupe eller utsetting av jaktposter.

Vi har vurdert at dersom det blir nødvendig å kjøre snøskuter i naturreservatene vil ikke naturmangfoldet og verneverdiene påvirkes i stor grad ettersom det er motorferdsel på snø i februar-mars og det brukes i tilknytning til fellingsoppdraget i en begrenset periode.

Statsforvalteren ønsker å nå bestandsmålet for gaupe med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet.

Årlige rapporter fra Rovdata som *Bestandsovervåking av gaupe 2021 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 2 2021* og NINA Rapport 2011, *Antall familiegupper, bestandsestimat og*

bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2021, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Om bestandsmålet for gaupe er nådd måles i gjennomsnittlig antall registrerte familiegrupper de tre siste år. Siden 2015 har region 8 vært under bestandsmålet. I samme periode er det ved jakt eller skadefelling tatt ut 27 gauper i Troms og Finnmark, ingen av disse er ved jakt tatt ut i A-området for gaupe, men fem er felt i A-området ved skadefellingstillatelser gitt på bakgrunn av akutte tapssituasjoner forut for kalving, der kalvingsområder for rein også er A-område for gaupe.

Statsforvalteren forsøker å føre en tydelig differensiert forvaltning av gaupe. Det er ikke lett. Forskning har vist at de aller fleste gauper i regionen bruker både gaupeprioriterte og beitedyrprioriterte områder. Av 45 helårsområder til 23 forskjellige voksne radiomerkede gauper var ingen utelukkende innenfor gaupesonen (NINA rapport 1200). Tamrein er det viktigste byttedyret for gaupe i Nord-Skandinavia. Alle gauper som har tilgang til rein, og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper rein (NINA rapport 1200). Kort oppsummert betyr dette at gaupe der det er tamrein utgjør et skadepotensial, og det betyr at effektivt uttak av alle gauper som utgjør et skadepotensial raskt ville utryddet gaupe fra region 8.

Vi har et godt kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Statsforvalteren vurderer at uttak av én gaupe i dette tilfellet ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Statsforvalteren lagt til grunn at rovviltneemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Statsforvalteren vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Konklusjon

Statsforvalteren gir skadefellingstillatelse på én gaupe innenfor nærmere angitt område. Begrunnelsen for vedtaket er svært omfattende dokumenterte tap av rein. Forebyggende tiltak er forsøkt uten ønsket effekt og vi ser ikke muligheten for å gjennomføre andre tilfredsstillende forebyggende tiltak. Vi har også vektlagt skadehistorikk fra tidligere år.

Med hilsen

Lisa Bjørnsdatter Helgason
miljødirektør

Hans Ivar Hortman
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Finnmark politidistrikt	Postboks 501	9917	KIRKENES
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM